

ΣΥΝΗΘΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΘΗΛΑΣΜΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ
ΜΑΙΑ IBCLC
ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΔΗΛΩΣΗ

- Ο διεθνής κώδικας εμπορίας υποκαταστάτων μητρικού γάλακτος απαγορεύει την προώθηση υποκαταστάτων μητρικού γάλακτος, μπιμπερό, πιπίλας.
- Ως IBCLC και μέλος του IBFAN Ελλάδας δηλώνω, ότι ουδεμία σχέση έχω με οποιαδήποτε χορηγία και παρουσία εταιρειών στη σημερινή εκδήλωση.
- Επίσης ουδεμία σχέση με οποιαδήποτε εταιρεία παραβάτη του κώδικα.

ΣΥΝΗΘΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- ❖ Τραυματισμένες Θηλές
- ❖ Σύγχυση Θηλών
- ❖ Επίπεδες-εισέχουσες Θηλές
- ❖ Πέτρωμα-Σπάργωμα
- ❖ Υπεράριθμοι μαστοί
- ❖ Φραγμένοι πόροι
- ❖ Μαστίτιδα
- ❖ Απόστημα
- ❖ Γαλακτοκήλη
- ❖ Καντιντίαση Θηλών
- ❖ Αίμα στο γάλα
- ❖ Ασυμμετρία μαστών
- ❖ Τραυματισμένες Θηλές-βραχύς χαλινός
- ❖ Χειρουργικές επεμβάσεις στο στήθος
- ❖ Τρυπημένες Θηλές

ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΘΗΛΕΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΘΗΛΕΣ

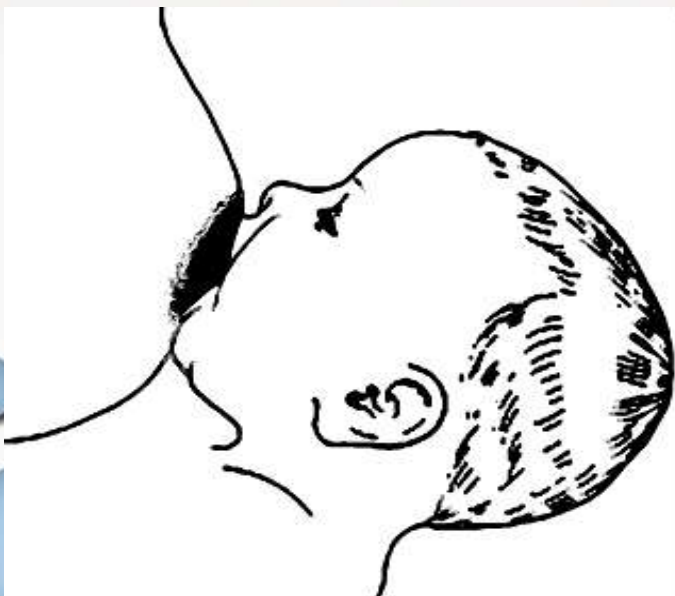
Αίτια:

- λανθασμένη τοποθέτηση του βρέφους στο στήθος
- λανθασμένη απομάκρυνση από το στήθος
- συχνή καθαριότητα των θηλών με σαπούνι ή με νερό
- αντλία κακής ποιότητας.

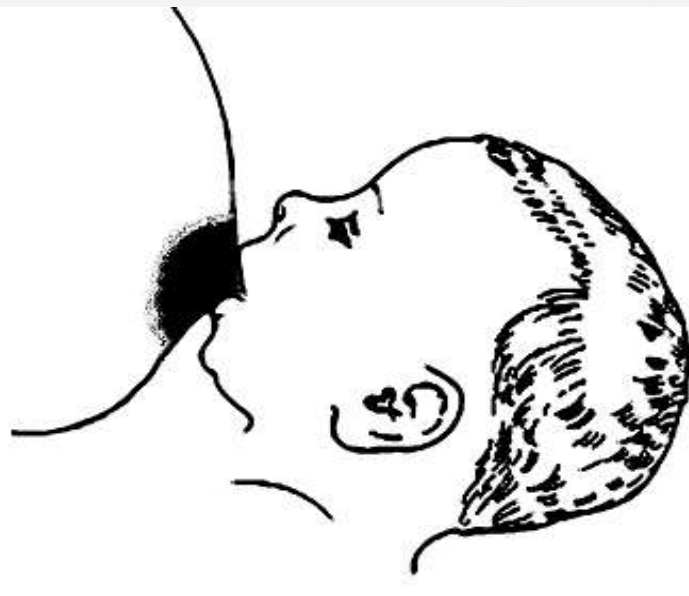

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

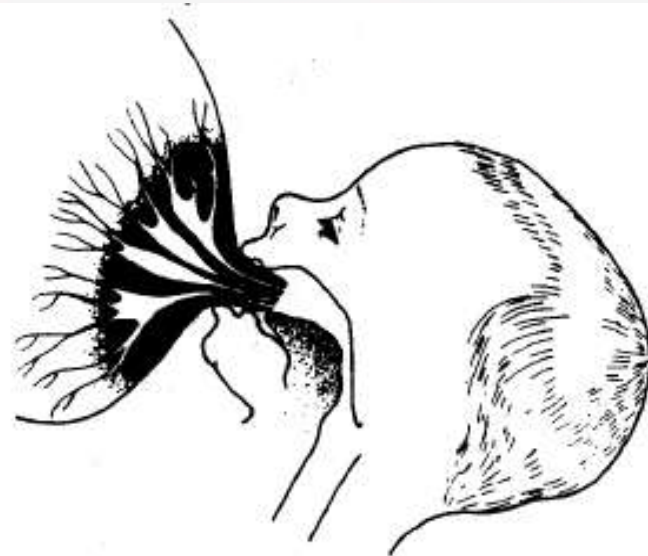

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ ΧΟΑΝΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΑΛΛΑ ΑΙΤΙΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΘΗΛΩΝ

- ⚡ Το αυστηρό ωράριο Θηλασμού
- ⚡ Η χρήση επιθεμάτων στήθους
- ⚡ Η σύγχυση Θηλών στο βρέφος
- ⚡ Η κοντή γλώσσα & ο βραχύς χαλινός του βρέφους
- ⚡ Η στοματίτιδα του βρέφους & η καντιντίαση των Θηλών.

ΥΦΑΣΜΑΤΙΝΑ ΕΠΙΘΕΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

❧ Δερματικές παθήσεις μητέρας
έκζεμα ,εξάνθημα, δερματίτιδα,
ψωρίαση

❧ Αλλεργία της μητέρας

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

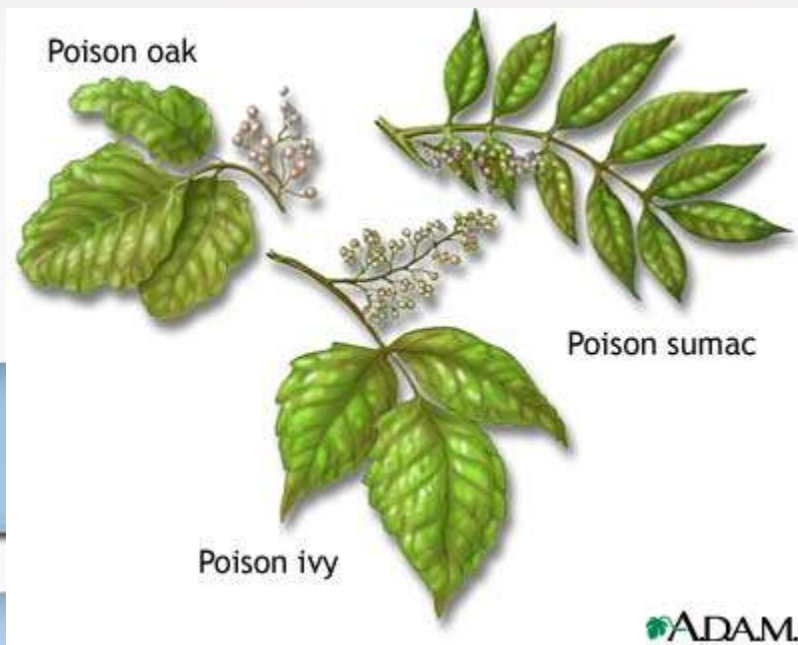

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

PIAGET DISEASE

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "MILENA
POYZKOBA 2017"

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΘΗΛΩΝ

- Διόρθωση της στάσης Θηλασμού.
- Εναλλαγή στάσεων Θηλασμού.
Προτείνεται η στάση "ανάποδο κράτημα" (football) για περισσότερο έλεγχο.
- Επάλειψη των Θηλών με μητρικό γάλα (όχι σε περίπτωση καντιντίασης).
- Χρήση λανολίνης
- Επιθέματα υδρογέλης
- Χρήση διαμορφωτών Θηλών ή ψευδοθηλών
- Προσωρινή διακοπή του Θηλασμού.

ΑΝΑΠΟΔΟ ΚΡΑΤΗΜΑ (football)

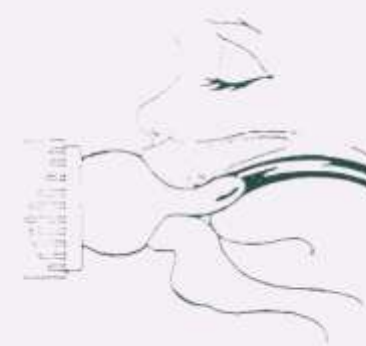
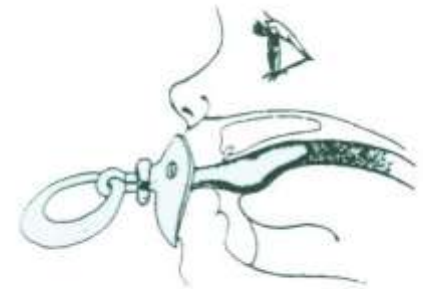
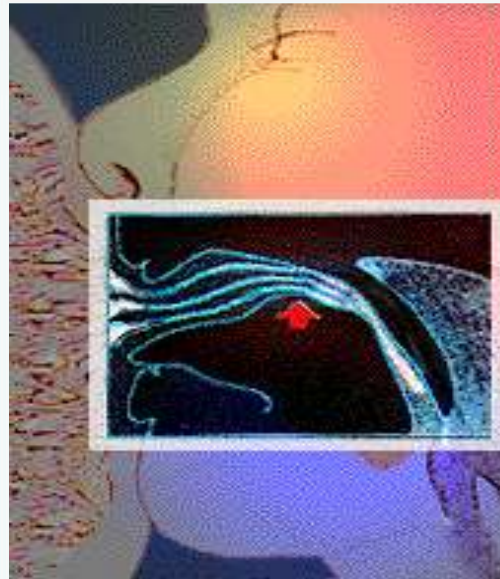

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΥΓΧΥΣΗ ΘΗΛΩΝ

Η εναλλαγή
μεταξύ θηλασμού &
σίτισης με φόρμουλα
προκαλεί στα βρέφη
σύγχυση,
γιατί απαιτείται
διαφορετική κάθε φορά
τεχνική.

Αποτέλεσμα εφαρμογή
μη αποτελεσματικών
τεχνικών θηλασμού
του βρέφους.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΥΣΗΣ ΘΗΛΩΝ

Χρήση άλλων εναλλακτικών μεθόδων προσωρινής σίτισης:

- ➔ Κουτάλακι
- ➔ Σταγονόμετρο
- ➔ Cup feeding
- ➔ Σίτιση με το δάχτυλο
- ➔ SNS

SNS

CUP FEEDING

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

SNS

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

This part is made of silicone. When pressed, the milk comes out to the spoon part for the baby to drink.

This place is where the milk is placed.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΙΤΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Figures 2a-c

Methods of supplementation to breastfeeding

Figure a: A 5- or 10-mL syringe containing expressed human milk and/or formula can be attached to a 5 Fr feeding tube, the end of which should be inserted along the infant's palate after she/he has latched properly onto the breast. The syringe should be slowly pushed when the infant sucks.

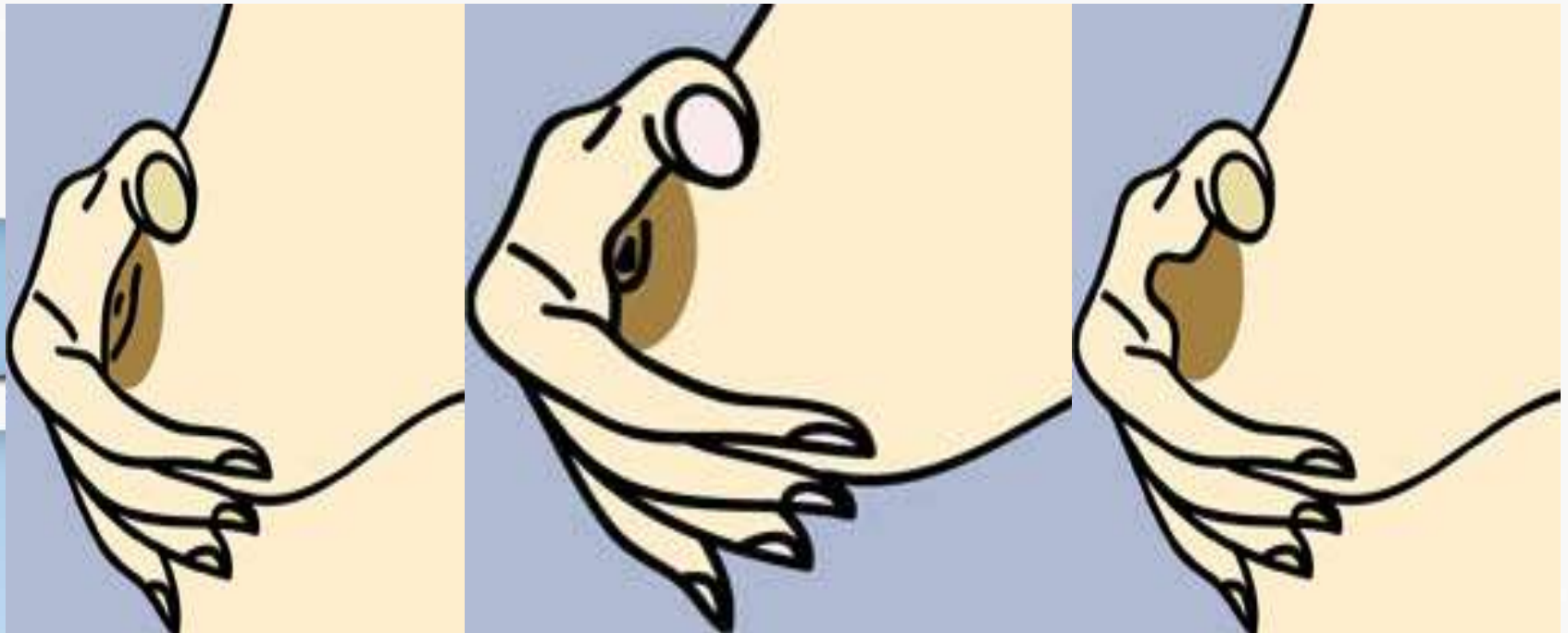

Figure b: During "cup feeding," the infant is supported in a slightly upright position. A small cup containing supplement is placed at the bottom lip to stimulate mouth opening. The cup is then tilted so that the baby can slowly sip.

Figure c: For "finger feeding," supplement is drawn into a 5- or 10-mL syringe, which is then attached to a 5 Fr feeding tube. The end of the tube should be supported by a gloved finger when introduced into the infant's mouth. As the infant sucks on the finger, the syringe plunger can be slowly pushed.

ΕΙΣΕΧΟΥΣΕΣ Η ΕΠΙΠΕΔΕΣ ΘΗΛΕΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΕΙΣΕΧΟΥΣΕΣ ΘΗΛΕΣ

□ **Εισέχουσες** ορίζονται οι θηλές εκείνες, που σε κατάσταση ηρεμίας μπορεί να βρίσκονται προς τα μέσα ή να είναι στραμμένες προς τα έξω και όταν όμως ασκηθεί κάποιο ερέθισμα στο στήθος, αυτές στρέφονται προς τα μέσα.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΕΙΣΕΧΟΥΣΕΣ ΘΗΛΕΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΕΠΙΠΕΔΕΣ ΘΗΛΕΣ

- **Επίπεδες** είναι οι θηλές που σε κατάσταση ηρεμίας δεν προεξέχουν από το δέρμα της θηλαίας άνω, όταν όμως δεχθούν κάποιο ερέθισμα, βγαίνουν προς τα έξω.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

&

ΜΕΓΕΘΗ ΘΗΛΩΝ - ΜΑΣΤΩΝ

Το βρέφος μπορεί να
θηλάσει

Τα βρέφη δεν Θηλάζουν τη Θηλή
μόνο, αλλά ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
και τη Θηλαία άλω. ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ:

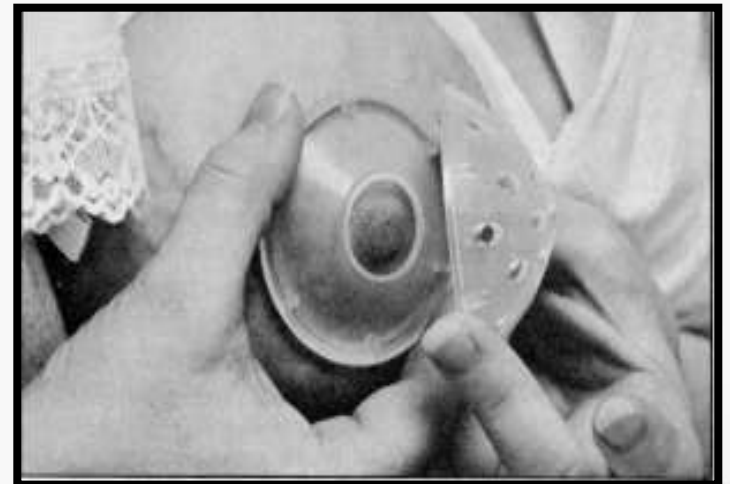
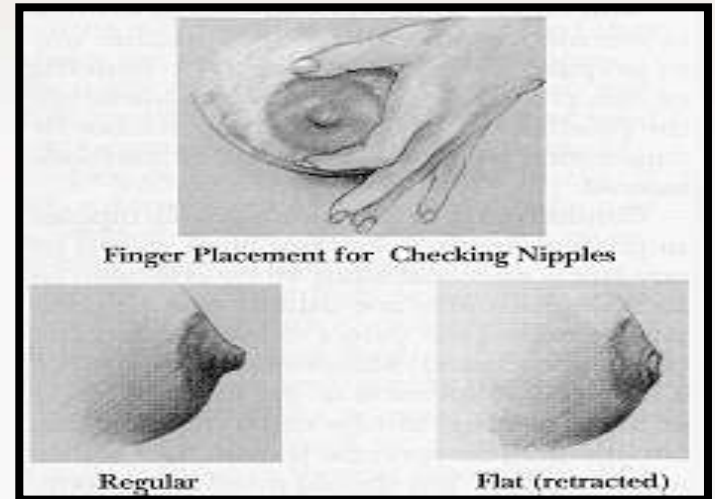
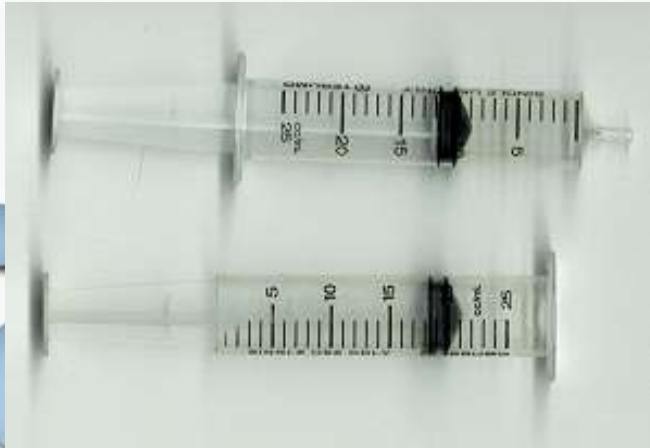

ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΕΣ ΘΗΛΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΕΣ ΘΗΛΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΗ ΝΙΠΛΕΤΑ

STEP ONE Cut along this line with blade

STEP TWO

Insert Plunger from Cut End

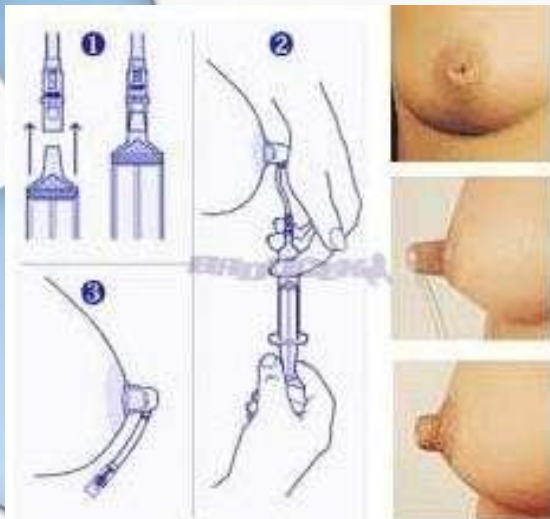
STEP THREE

Mother gently pulls the Plunger

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΝΙΠΛΕΤΑ - ΨΕΥΔΟΘΗΛΕΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

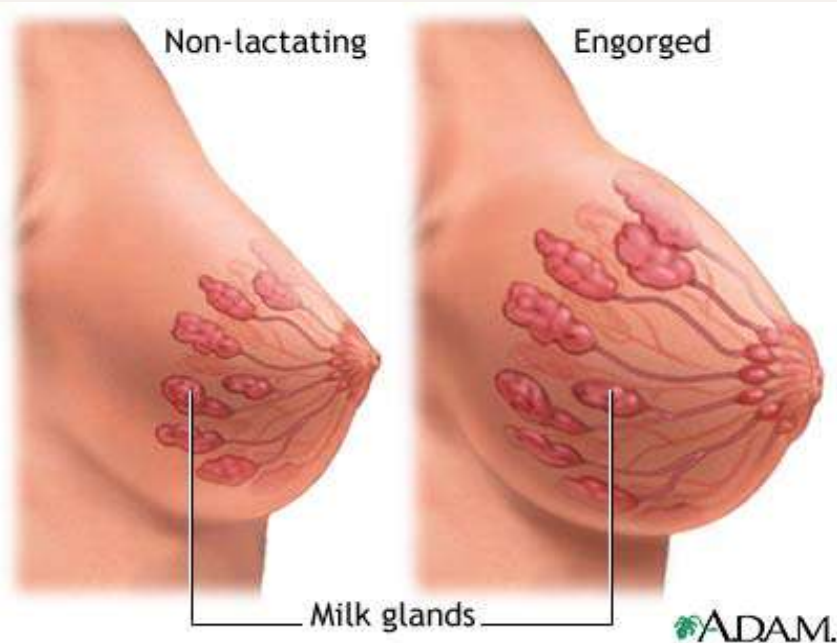

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΠΑΡΓΩΜΑ

- Το σπάργωμα ορίζεται ως «οίδημα» των μαστών.
- Είναι φυσιολογικό την 2^η-6^η ημέρα μετά τον τοκετό.
- Το στήθος γίνεται βαρύτερο μεγαλύτερο και ευαίσθητο.
- Προκαλείται από ορμονικές αλλαγές, με συνέπεια την αποστολή μεγαλύτερης ποσότητας αίματος & λέμφου στους μαστούς για την παραγωγή του γάλακτος

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- ➔ Ευαισθησία, θερμότητα, αίσθημα βάρους, οίδημα στο ένα ή στα δύο στήθη που επεκτείνεται μέχρι την μασχάλη.
- ➔ Παρατηρείται μερικές φορές μικρή αύξηση της θερμοκρασίας, με το δέρμα να φαίνεται διάφανο, διατεταμένο και γυαλιστερό
- ➔ Το οίδημα κάνει μερικές φορές τη θηλή να τεντώνει, να γίνεται επίπεδη ή σκληρή
- ➔ Η μητέρα νιώθει δυσφορία ή και πόνο σε όλο το στήθος

ΤΟ ΔΕΡΜΑ ΓΥΑΛΙΖΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΔΗΜΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΠΑΡΓΩΜΑ

- ❖ Τα συμπτώματα υποχωρούν μετά από 12-48 ώρες.
- ❖ Εάν το σπάργωμα παραταθεί πέρα των 48 ωρών, η μητέρα παραπέμπεται για περαιτέρω διερεύνηση.
- ❖ Το πέτρωμα είναι πιο συχνό στις πρωτοτόκες.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΠΑΡΓΩΜΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΕΤΡΩΜΑΤΟΣ

- συχνός Θηλασμός
- τοποθέτηση κρύων επιθεμάτων στο στήθος
- τοποθέτηση παγωμένων φύλλων λάχανου
- τοποθέτηση ζεστών επιθεμάτων στο στήθος 5' πριν τον Θηλασμό
- μασάζ στο στήθος πριν τον Θηλασμό
- κατανάλωση αρκετών υγρών
- όχι στενοί στηθόδεσμοι
- παυσίπονα, εάν υπάρχει πόνος

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΠΑΡΓΩΜΑ

ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΠΑΡΓΩΜΑΤΟΣ

- α. Προσπάθεια για βέλτιστη προσκόλληση του βρέφους στο στήθος
- β. Συχνοί θηλασμοί
- γ. Σίτιση σύμφωνα με τὰ «σημεία πείνας» του βρέφους, κατά απαίτηση
- δ. Οδηγίες τό να χρησιμοποιεί η μητέρα το δεύτερο στήθος πάντα, εφόσον το πρώτο έχει «αδειάσει»

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΣΠΑΡΓΩΜΑ: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

~~Cabergoline
(Dostinex);~~

- Ασυμβατότητα με το θηλασμό
- Σοβαρές ανεπιθύμητες ενέργειες
- Μεγάλη ημιπερίοδος ζωής (~65 ώρες)

ΥΠΕΡΑΡΙΘΜΟΙ ΜΑΣΤΟΙ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

Η παρουσία επιπλέον μαζικού
αδένα στην μασχάλη είναι:

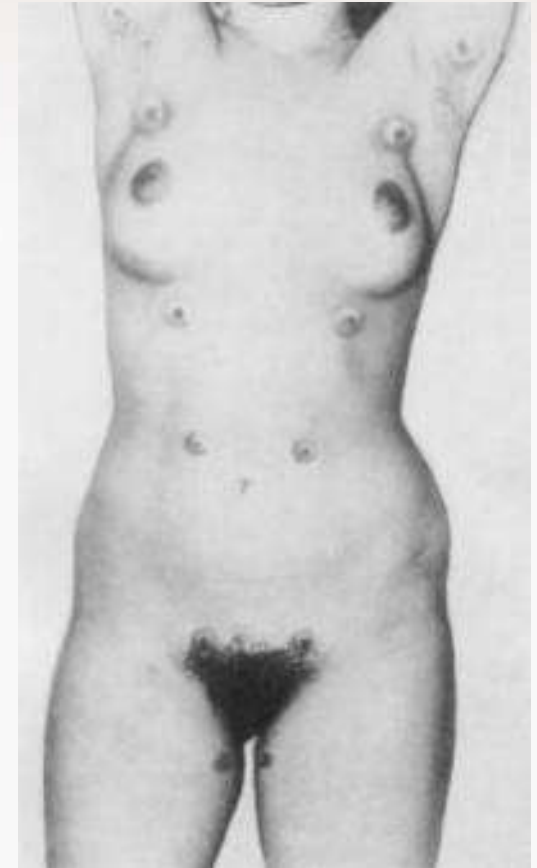
- ♦ υπερμαστία (hypermastia)
- ♦ πολυμαστία (polymastia)
- ♦ υπεραδενία (hyperadenia)

Η πολυμαστία εμφανίζεται σε
διάφορες μορφές όπως:

- ♦ αδένας με θηλή αλλά χωρίς άλω,
- ♦ αδένας με θηλή και άλω
- ♦ μόνο αδένας

Ο επιπλέον μαζικός αδένας είναι
διαφορετικός από τον μαζικό
αδένα,

ο οποίος είναι μέρος της ουράς του
Spence

ΥΠΕΡΜΑΣΤΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΥΠΕΡΜΑΣΤΙΑ

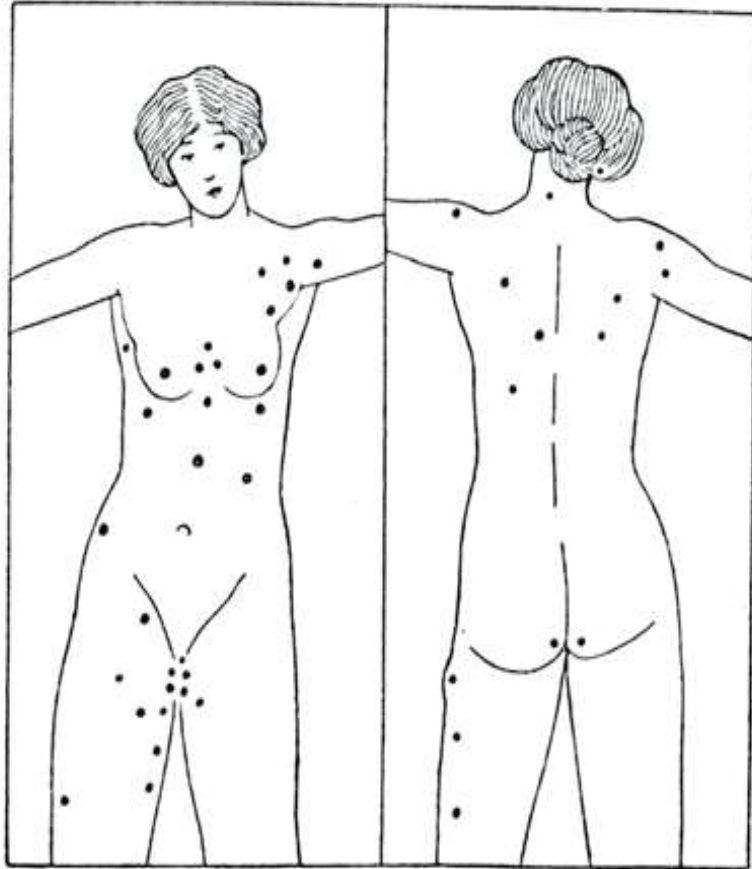

Abb. 761.

Übersicht über die Lage der bisher bekannt gewordenen über-
zähligen Milchdrüsen. (Nach SÜRMONT aus FISCHEL.)

- Ο επιπλέον μαζικός αδένας μπορεί να εμφανιστεί σε άλλα μέρη στο σώμα , όπως στους μηρούς και στα οπίσθια

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΥΠΕΡΜΑΣΤΙΑ

Medscape® <http://www.medscape.com>

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

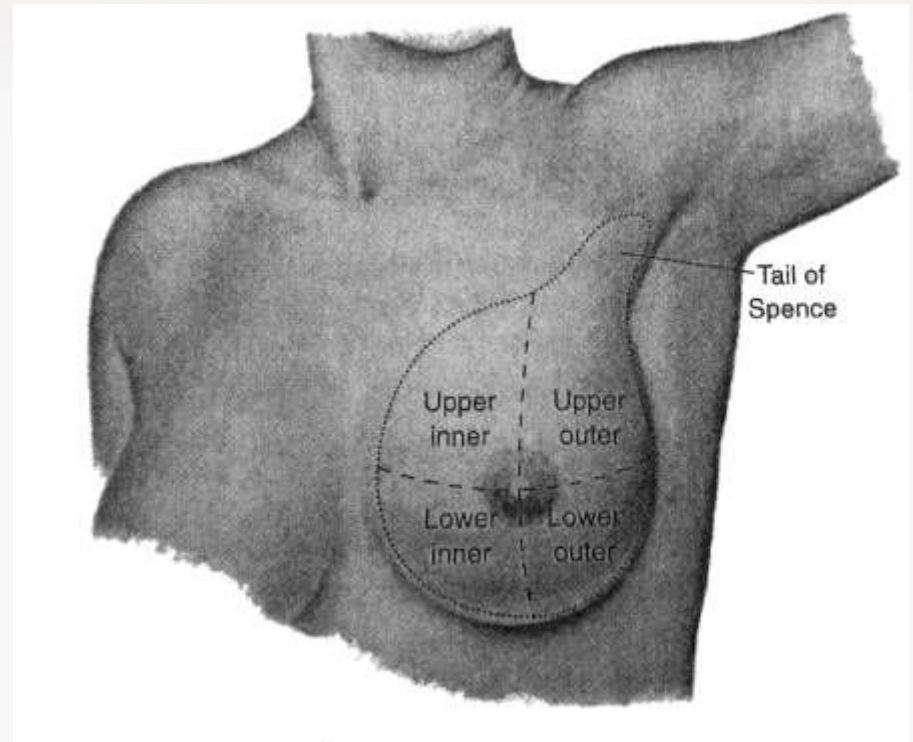
Νόσος Recklinghausen

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΥΠΕΡΜΑΣΤΙΑ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ ΤΟΥ SPENCE

❖ Ο μαζικός αδένας
επεκτείνεται στην
περιοχή της μασχάλης
και αναφέρεται ως η
ουρά του Spence (tail
of Spence)

ΥΠΕΡΜΑΣΤΙΑ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ ΤΟΥ SPENCE

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΥΠΕΡΜΑΣΤΙΑ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ ΤΟΥ SPENCE

- ❖ Το γάλα παράγεται στην ουρά του Spence και αντλείται από το κεντρικό σύστημα των πόρων. Οι γυναίκες περιστασιακά βιώνουν σημαντική και άβολη διόγκωση σε αυτή την περιοχή που συχνά περιπλέκεται από στενούς στηθόδεσμούς που αποκόπτουν τους πόρους και εμποδίζουν το φυσιολογικό άδειασμα του μαστού
- ❖ Επιπλέον φραγμένοι πόροι και μαστίτιδα μπορούν να συμβούν στην ουρά του Spence

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΦΡΑΓΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Η παρεμπόδιση της παροχέτευσης του γάλακτος, μπορεί να συμβαίνει από
εξωτερική πίεση που ασκείται, λόγω:

- στενού στηθόδεσμου,
- μάρσιπου,
- δακτύλων της μητέρας
ή γροθιάς βρέφους,
- θέσης κατά τον ύπνο
(μπρούμυτα)

Το μη αποτελεσματικό άδειασμα του στήθους, λόγω:

- μη αποτελεσματικού θηλασμού,
- λανθασμένης προσκόλλησης,
- ανοργάνωτου ή δυσλειτουργικού ρουφήγματος,
- παράλειψη γευμάτων ή υπεργαλακτοφορίας

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

- ❖ Συχνοί θηλασμοί, με το πηγούνι του βρέφους στραμμένο προς τη σκληρή και επώδυνη περιοχή
- ❖ Ζεστές κομπρέσες και απαλό μασάζ, πριν από το γεύμα ή ήπια πίεση πίσω από το φραγμένο σημείο, για να βοηθήσει τη ροή του γάλακτος.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

- ✓ Εάν η σκληρή περιοχή στο στήθος παραμένει πάνω από μια εβδομάδα, πρέπει να γίνει υπερηχογράφημα.
- ✓ Το υπερηχογράφημα γίνεται εφόσον η γυναίκα θηλάσει καλά προηγουμένως από το πάσχων στήθος.
- ✓ Εάν χρειαστεί να γίνει βιοψία με λεπτή βελόνα δεν υπάρχει λόγος να διακοπεί ο θηλασμός.

ΜΑΣΤΙΤΙΔΑ

- Η πλειοψηφία των μαστίτιδων οφείλεται σε λοίμωξη από τον *S. Auerus*.
- Η μαστίτιδα και στα δύο στήθη εμφανίζεται σε μικρότερη συχνότητα (*Streptococcus*)
- Η μεγαλύτερη συχνότητα μαστίτιδας εμφανίζεται στις πρώτες 3-4 εβδομάδες μετά τον τοκετό, στον απότομο απογαλακτισμό και στην κακή τεχνική διαχείρισης τού στήθους
- Η μαστίτιδα μπορεί να εξελιχθεί σε φλεγμονή, με ανεπιθύμητες επιπλοκές όπως το απόστημα και αναίτιο απογαλακτισμό, αν δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα και αποτελεσματικά (WHO 2000).

ΑΙΤΙΑ:

- Αποχωρισμός μητέρας , βρέφους
- Αναποτελεσματική αφαίρεση του γάλακτος από το στήθος
- Λανθασμένες τεχνικές θηλασμού(μεταφορά από το ένα στήθος στο άλλο πριν «αδειάσει» το πρώτο)
- τραυματισμένες Θηλές
- αγχος και κόπωση της μητέρας
- κοντός χαλινός, λυκόστομα, σύνδρομο Pierre Robin
- βρέφος με νευρολογικά προβλήματα που δεν θηλάζει επαρκώς
- χρήση ακατάλληλης αντλίας ή λανθασμένες οδηγίες για την άντληση
- υπερβολική χρήση κρέμας για τις Θηλές ή χρήση επιθεμάτων από gel
- Υπεργαλακτοφορική γυναίκα

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Πυρετός $>38^{\circ}\text{C}$
- Ρίγος , κεφαλαλγία
- ταχυπαλμία
- συμπτώματα γρίπης ,όπως
στις αρθρώσεις , σε όλο το
σώμα
- πόνος, οίδημα , ερυθρότητα,
και αίσθημα ζέστης στο
σημείο της φλεγμονής
- Αυξημένο νάτριο στο γάλα
- ερυθρές ραβδώσεις πού
επεκτείνονται μέχρι την
μασχάλη

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

- Κλινική αξιολόγηση
- Συμβουλευτική για σωστή
προσκόλληση του βρέφους
- Αύξηση της λήψης υγρών
- Ζεστές κομπρέσες πρίν τον
Θηλασμό, φαίνεται να
βοηθούν την ροή του
γάλακτος.
- Αναλγητικά /αντιπυρετικά
(acetaminophen,
paracetamol, ibuprofen)
- Εάν δεν υπάρχει ύφεση των
συμπτωμάτων σε 12-24h
συστήνεται η χρήση
αντιβιοτικών για 14 ημέρες.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

- Εμφανίζεται συνήθως μετά από κούραση, στρες ή όταν υπάρχουν πληγωμένες Θηλές ή φραγμένοι πόροι.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΥΠΟΤΡΟΠΙΑΖΟΥΣΕΣ ΜΑΣΤΙΤΙΔΕΣ

ΑΙΤΙΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ:

- κούραση, στρες
- κατάκλιση μπρούμυτα
- διαβήτη
- υπεργαλακτοφορία
- κάπνισμα
- αναιμία
- έλλειψη βιταμίνης C
- ψευδοθηλές
- επέμβαση στο στήθος
- αλλεργία
- ασκήσεις των άνω άκρων

Διαφορική διάγνωση φραγμένου πόρου και φλεγμονής του στήθους

ΦΡΑΓΜΕΝΟΣ ΠΟΡΟΣ

- εμφανίζεται σταδιακά
- μετατοπίζεται
- ο πόνος είναι ήπιος και τοπικός
- η μητέρα αισθάνεται γενικά καλά
- μπορεί να εμφανίσει πυρετό έως 38,4C

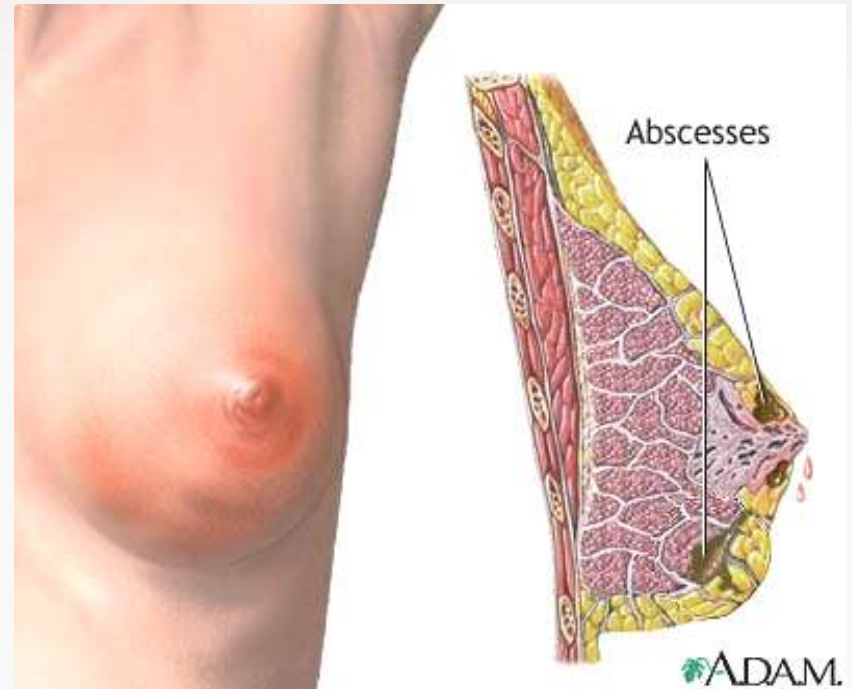
ΦΛΕΓΜΟΝΗ ΣΤΟ ΣΤΗΘΟΣ

- εμφανίζεται ξαφνικά
- η φλεγμονή είναι τοπική
- το στήθος είναι ερυθρό & οίδηματώδες
- ο πόνος είναι έντονος και τοπικός
- η μητέρα εμφανίζει συμπτώματα γρίπης
- εμφανίζει πυρετό >38,4C

ΑΠΟΣΤΗΜΑ

**Παραμελημένη μαστίτιδα
οδηγεί σε απόστημα.**

**Συνοδεύεται από υψηλό
πυρετό και ρίγος.**

ΑΠΟΣΤΗΜΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΑΠΟΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

- ❖ Την υπερηχογραφική διάγνωση, ακολουθεί αναρρόφηση ή διάνοιξη χειρουργικά.
- ❖ αντιβιογράμμα της καλλιέργειας του πύου
- ❖ καλλιέργεια μητρικού γάλακτος.

ΓΑΛΑΚΤΟΚΗΛΗ

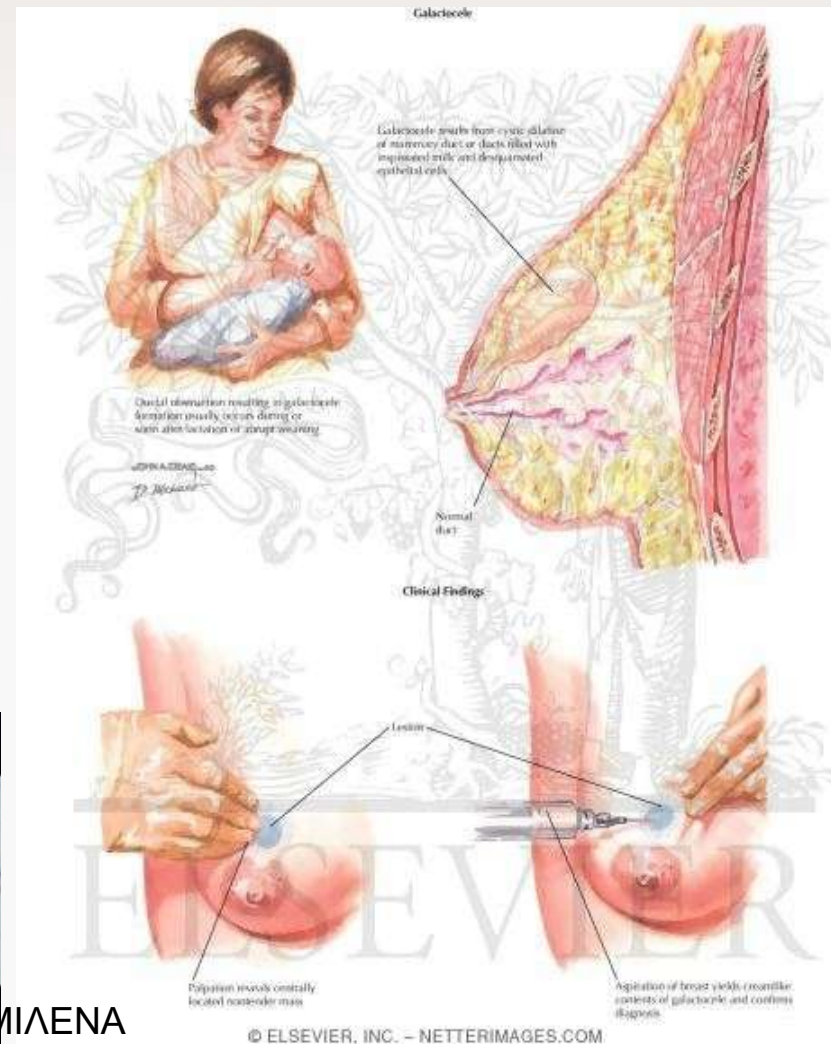
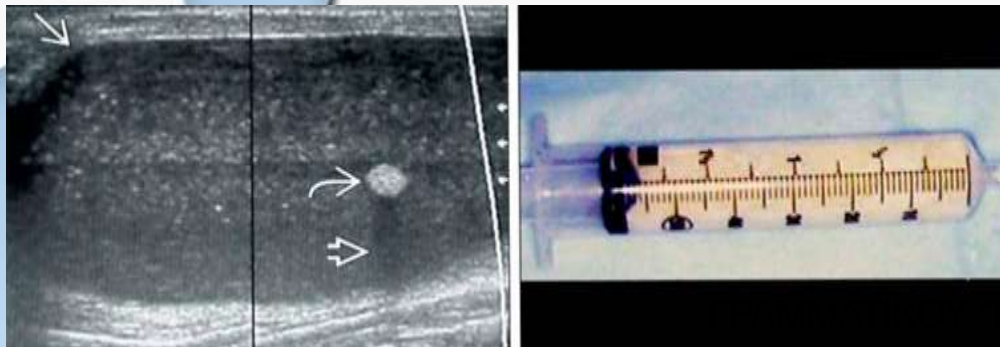
✧ Καλοήθης κύστη των γαλακτοφόρων πόρων, που εμφανίζεται μετά από θηλασμό σε πολύτεκνες γυναίκες και περιέχει αρχικά καθαρό γάλα, στη συνέχεια αλλάζει σε παχύρρευστη τυρώδη ή λιπαρή μορφή.

✧ Η Γαλακτοκήλη είναι ουσιαστικά, διάταση των πόρων του μαστού, μαλακή, στρογγυλή, ελαστική μάζα που όταν πιέζεται μπορεί να εκκρίνει γάλα από την θηλή.

ΓΑΛΑΚΤΟΚΗΛΗ

- ❑ Η διάγνωση της γαλακτοκήλης γίνεται υπερηχογραφικά.
- ❑ Μπορεί να παροχετευτεί με τη χρήση μιας βελόνας, αλλά ξαναγεμίζει.
- ❑ Για τον λόγο αυτό αφαιρείται χειρουργικά μετά τον απογαλακτισμό.

ΜΙΛΕΝΑ

ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

© ELSEVIER, INC. - NETTERIMAGES.COM

ΚΑΝΤΙΝΤΙΑΣΗ ΘΗΛΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΑΙΤΙΑ

- Χρήση αντιβιοτικών κατά η μετά τον τοκετό
- Τραυματισμένες θηλές (Staph aureus και Candida albicans μπορεί να συνυπάρχουν)
- Διαβητική μητέρα
- Μακροχρόνια χρήση κορτικοστεροειδών
- Χρήση αντισυλληπτικών
- Κατανάλωση γαλακτοκομικών, γλυκαντικών ουσιών, ζάχαρης
- Διατροφική ανεπάρκεια βιταμινών Α, Β, C, Κ ψευδαργύρου και φολικού οξέος.
- Χορήγηση σιδήρου
- Κολπίτιδα
- Υποτροπιάζουσες μαστίτιδες
- Κακή διατροφή, στρές

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Η καντιντίαση θηλών εμφανίζεται στην μητέρα με:

- Έντονος πόνος στην θηλή ή στο στήθος κατά την διάρκεια του θηλασμού ή ενδιάμεσα που δεν βελτιώνεται με καλύτερη τοποθέτηση του βρέφους.
- Αιφνίδια εξάπλωση του πόνου στην θηλή ή στο στήθος
- Κνησμός ή αίσθημα καύσου στις θηλές ή εμφάνιση ροζ-κόκκινων- γυαλιστερών φλυκταινών ή εξάνθημα με μικροσκοπικές φλύκταινες

- Τραυματισμένες θηλές
- Ήπιοι πόνοι στο στήθος κατά την διάρκεια των γευμάτων ή μετά από αυτά.
- Πόνος στην θηλή ή στο στήθος παρά την σωστή χρήση αυτόματης αντλίας
- Κολπίτιδα

ΣΤΟ ΝΕΟΓΝΟ

- ✓ Παράτριμμα
- ✓ Κρεμώδη λευκά στίγματα στην στοματική κοιλότητα, στα μάγουλα και στη γλώσσα
- ✓ Λευκή γυαλάδα στο σάλιο ή στο εσωτερικό των χειλιών
- ✓ Άρνηση του στήθους, που συνδέεται με μικρή αύξηση βάρους

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

- Ταυτόχρονη θεραπεία μητέρας βρέφους
- Σχολαστικό πλύσιμο των χεριών
- Πλύση των θηλών με σοδόνερο.
- Χορήγηση αντιμυκητησιακών όπως νυστατίνη,μικοναζόλη κλοτριμαζόλη ή μουπιροκίνη
- Χορήγηση προβιοτικών
- Αποφεύγεται η χορήγηση βιταμίνης Β όπως μαγιά μπύρας για ένα χρόνο.
- Αποστείρωση αντικειμένων που χρησιμοποιεί το βρέφος(πιπίλες, ψευδοθηλές, πλαστικά παιχνίδια).
- Πλύσιμο εσωρούχων της μητέρας στην υψηλότερη θερμοκρασία, στέγνωμα στον ήλιο και σιδέρωμα
- Αλλαγή επιθεμάτων σε κάθε γεύμα
- Ιώδες γεντιανής
- Διακοπή της ζάχαρης από την διατροφή της μητέρας προσωρινά

Yeast Infections

Sore nipples may be caused by fungal infection. Babies can get thrush.

Fungal infections of the skin are contagious. Keeping skin clean may prevent cross infection. See a doctor if you think you or your baby has a fungal infection.

A white tongue is NOT a sign of thrush unless it spreads.

Thrush is seen on the lips, tongue, gums, or inside of the cheeks.

The baby may have a diaper rash that does not improve with normal treatment.

Nipple yeast can develop as early as 2 weeks after birth. Nipples turn red and hurt.

Apply anti-fungal medicine after each feeding. No need to rinse before feeds. Most rubs off.

The doctor may prescribe nystatin for thrush. Shake the medicine well, pour into a cup, and paint the baby's mouth.

Or the doctor may suggest a light coating of gentian violet to treat the baby's mouth.

Apply over-the-counter gentian violet (1/2% or 1% solution) to baby's mouth and mother's nipples once a day for 3 to 4 days.

Careful, gentian violet stains clothing! Wear bra pads.

Rinse the nipples often to prevent fungal regrowth. Keep nipples dry and aired-out.

Treat nipples, baby's mouth, diaper rashes with the topical medicines suggested by your doctor or clinic until all the symptoms are gone.

Wash baby's and your hands often. Use clean towels. Wear a clean bra each day.

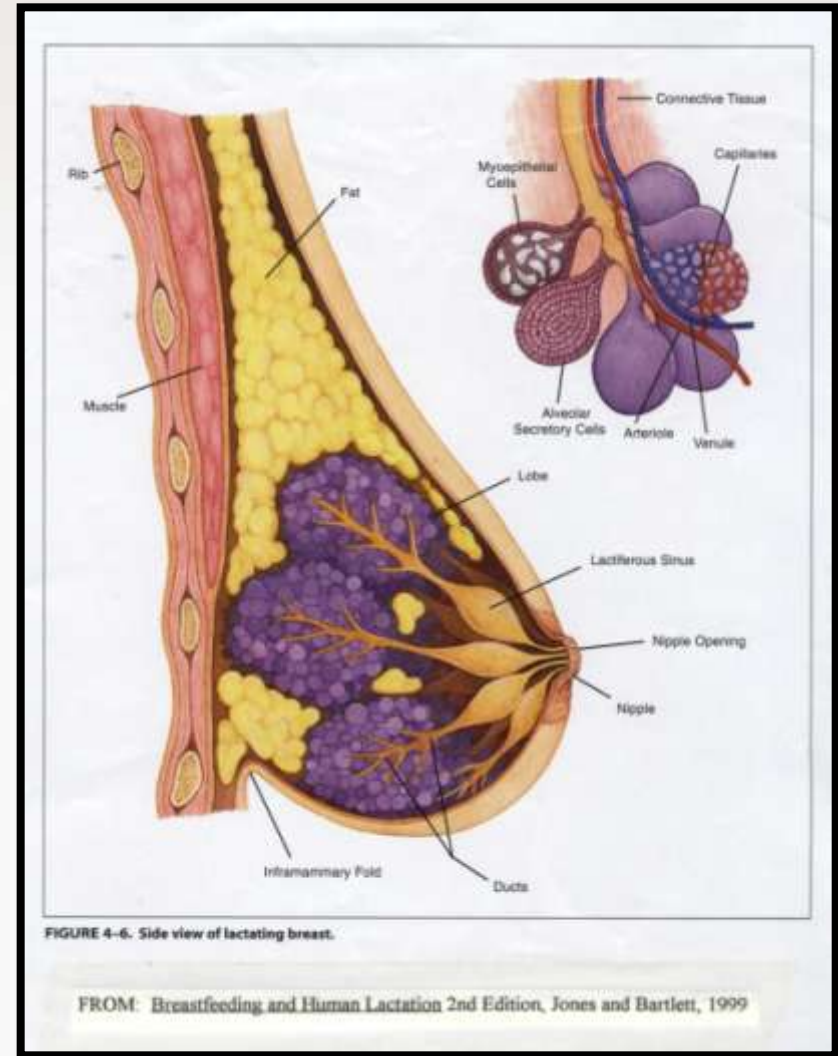
MILK BLISTER

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

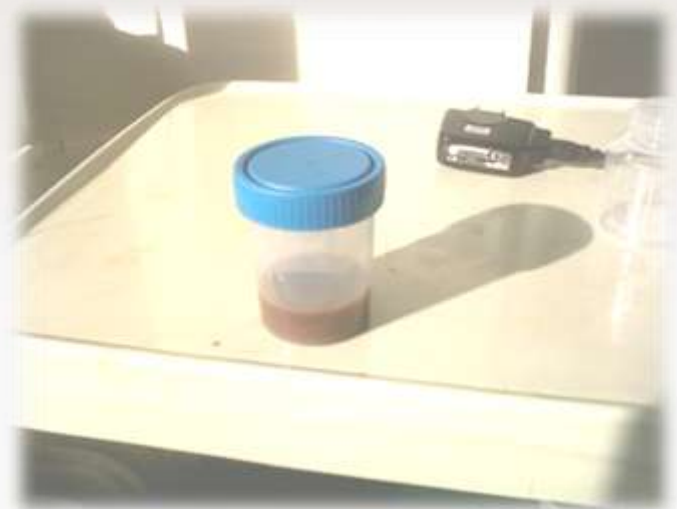
ΑΙΜΑ ΣΤΟ ΓΑΛΑ

- Η εμφάνιση αίματος στο μητρικό γάλα, χωρίς τραυματισμό των θηλών, μπορεί να οφείλεται σε μεγάλη διάταση των τριχοειδών αγγείων των γαλακτοφόρων πόρων.
- Η διάταση δημιουργείται στο τέλος της εγκυμοσύνης και στο ξεκίνημα της γαλουχίας, λόγω της ρήξης των αγγείων που τους περιβάλλουν, με αποτέλεσμα το αίμα που εξαγγειώνεται να περνά στο γάλα.

ΑΙΜΑ ΣΤΟ ΓΑΛΑ

- ❖ Η εμφάνιση του αίματος διαρκεί από 3-7 ημέρες, εμφανίζεται κυρίως στις πρωτότοκες, συνήθως και στα δύο στήθη.
- ❖ Χρειάζεται κυτταρολογική εξέταση του γάλακτος, ίσως U/S και μαστογραφία εάν συνεχιστεί το αίμα, περισσότερες ημέρες.

ΑΙΜΑ ΣΤΟ ΓΑΛΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

- Αίμα στο γάλα μπορεί να εμφανιστεί, επίσης, σε προϋπάρχουσα ινοκυστική νόσο, σε θηλώματα, σε παπίλωμα, σε ιναδένωμα ή σε υποψία καρκίνου.

ΑΣΥΜΜΕΤΡΙΑ ΣΤΗΘΟΥΣ

- ❖ Τα στήθη που είναι ασυμμετρικά δηλ. το ένα στήθος είναι πολύ μικρότερο από το άλλο, ίσως να μην παράγουν αρκετό γάλα.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΒΡΑΧΥΣ ΧΑΛΙΝΟΣ

- Εάν οι πληγές των θηλών εντοπίζονται επάνω στις θηλές και όχι κυκλικά γύρω από αυτές, πιθανότατα το βρέφος έχει βραχύ χαλινό.
- Αντιμετωπίζεται από παιδοχειρουργό με μια απλή επέμβαση.

ΒΡΑΧΥΣ ΧΑΛΙΝΟΣ

*Kotlow Diagnostic criteria (one) for clinically apparent tongue-ties in infants

**Type I (*4LK) -total tip involvement

Type -II (*3LK) Midline-area under tongue (creating a hump or cupping of the tongue)

Type III (*2LK) Distal to the midline. The tongue may appear normal

Type IV (*1LK) Posterior area which may not be obvious and only palpable, Some are submucosally located

**Lactation consultants diagnostic criteria

Laurence Kotlow MD S 2013

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΤΗΘΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΤΗΘΟΣ

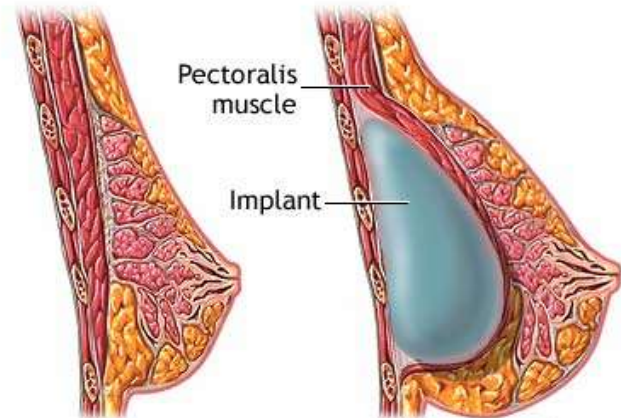
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

- Υπάρχει πιθανότητα μειωμένης παραγωγής ή απουσία παραγωγής γάλακτος, εάν η χειρουργική τεχνική της μείωσης του μεγέθους του στήθους συμπεριλαμβάνει μετατόπιση της Θηλαίας άλω ή και της Θηλής.

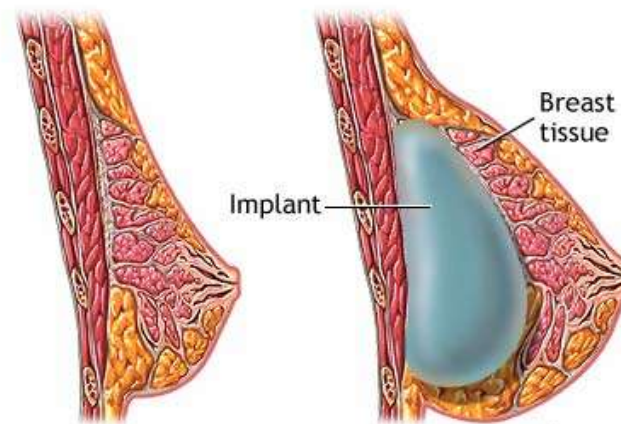

- Η αύξηση μεγέθους του στήθους δεν επηρεάζει τον θηλασμό

Implant may be placed beneath the pectoralis muscle and the breast tissue

Implant may be placed beneath the breast tissue

ΝΕΥΡΑ ΣΤΟ ΣΤΗΘΟΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ

- Η νεύρωση του στήθους προέρχεται κυρίως από κλάδους του 4ου του 5ου και του 6ου ενδοπλευρικού νεύρου
- Η παρουσία νεύρων στις πιο εσωτερικές περιοχές του στήθους είναι αραιή
- Το 4ο ενδοπλεύριο νεύρο διεισδύει στην οπίσθια θέση του στήθους
- Προμηθεύει το μεγαλύτερο ποσοστό αίσθησης στην άνω στην θέση «4η ώρα» στο αριστερό στήθος και «8η ώρα» στο δεξιό

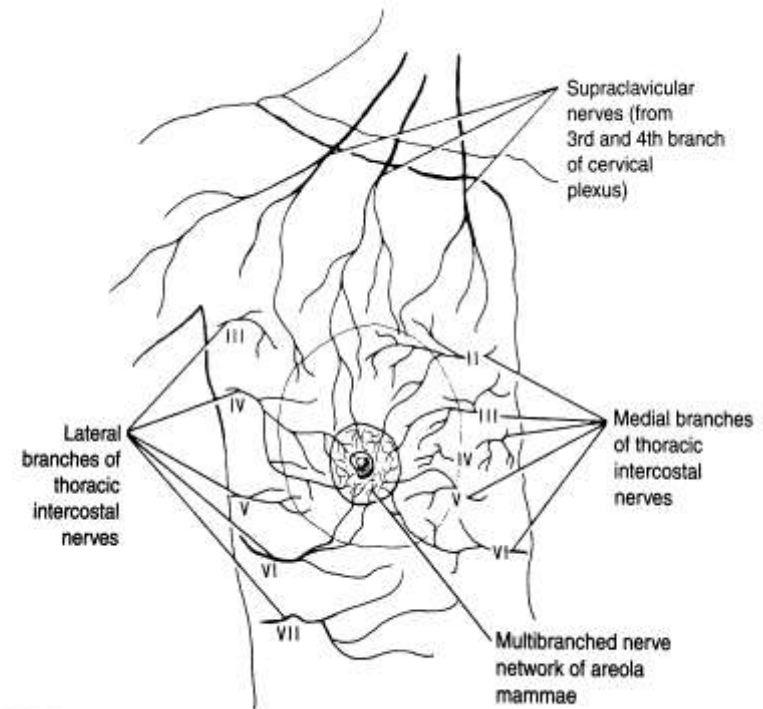

Figure 12-6 Innervation of the mammary gland

ΝΕΥΡΑ ΣΤΟ ΣΤΗΘΟΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ

- Γίνεται πιο επιφανειακό καθώς φθάνει στην άλω όπου χωρίζεται σε πέντε διακλαδώσεις
- Η πιο χαμηλή διακλάδωση διαπερνά την άλω στη θέση «5η ώρα» στο αριστερό στήθος και «7η ώρα» στο δεξιό
- Ο τραυματισμός σε αυτό το νεύρο μπορεί να προκαλέσει κάποια απώλεια αίσθησης στο στήθος
- Εάν το χαμηλότερο παρακλάδι αποκοπεί μπορεί να προκαλέσει έλλειψη αίσθησης στην θηλή και στην άλω. Οι αυτόνομες κατανομές νεύρων στην θηλή ή την άλω είναι περίπλοκες
- Μπορούν να επηρεάσουν το αντανάκλαστικό έκκρισης γάλακτος και την έκκριση προλακτίνης και ωκυτοκίνης
- Ο τραυματισμός ή η αποκοπή αυτού του νεύρου μπορεί να προκληθεί από αυξητική στήθους ή επέμβαση μείωσης

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ ΣΤΗΘΟΥΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΑΣΤΙΤΙΔΑΣ

- Ο ακόλουθος σχηματισμός του ιστού της ουλής μπλοκάρει τους γαλακτοφόρους πόρους και εμποδίζει το γάλα να ρέει.
- Είναι επίσης δυνατό τα εμφυτεύματα να συμβάλουν σε αυξημένο κίνδυνο μαστίτιδας, αν η πίεση από τα εμφυτεύματα εμπλακεί με την άντληση του γάλακτος.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

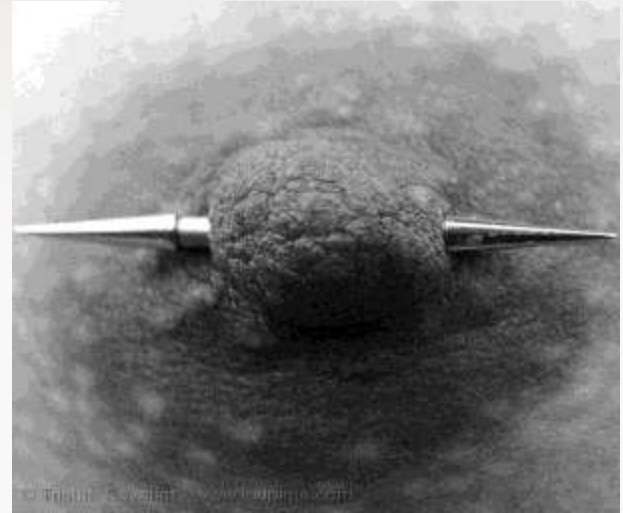

- Σε περίπτωση μαστεκτομής ο θηλασμός είναι εφικτός από τον εναπομείναντα μαστό.

ΤΡΥΠΗΜΕΝΕΣ ΘΗΛΕΣ

- ✓ Οι τρυπημένες Θηλές δεν αποτελούν εμπόδιο στον Θηλασμό.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ "ΜΙΛΕΝΑ
ΡΟΥΖΚΟΒΑ 2017"

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Academy of Breastfeeding Medicine Protocol Committee. ABM clinical protocol #4: mastitis. Revision, May 2008. Breastfeed Med. 2008;3(3):177-180.
2. Amir LH, Forster DA, Lumley J, McLachlan H. A descriptive study of mastitis in Australian breastfeeding women: incidence and determinants. BMC Public Health. 2007;7:62.
3. Amir LH, James JP, Donath SM. Reliability of the hazelbaker assessment tool for lingual frenulum function. Int Breastfeed J. 2006;1(1):3.
4. Andrews JI, Fleener DK, Messer SA, Hansen WF, Pfaller MA, Diekema DJ. The yeast connection: is Candida linked to breastfeeding associated pain? Am J Obstet Gynecol. 2007;197(4):424.e1-e4.
5. Ballard JL, Auer CE, Khoury JC. Ankyloglossia: assessment, incidence, and effect of frenuloplasty on the breastfeeding dyad. Pediatrics. 2002;110(5):e63.
6. Barbosa-Cesnik C, Schwartz K, Foxman B. Lactation mastitis. JAMA. 2003;289(13):1609-1612.
7. Betzold CM. An update on the recognition and management of lactational breast inflammation. J Midwifery Womens Health. 2007;52(6):595-605.
8. Cadwell K. Maternal and Infant Assessment for Breastfeeding and Human Lactation: A Guide for the Practitioner, 2nd ed. Sudbury, MA: Jones and Bartlett Publishers; 2006.

9. Dancey A, Khan M, Dawson J, Peart F. Gigantomastia--a classification and review of the literature. *J Plast Reconstr Aesthet Surg*. 2008;61(5):493-502.
10. Foxman B, D'Arcy H, Gillespie B, Bobo JK, Schwartz K. Lactation mastitis: occurrence and medical management among 946 breastfeeding women in the United States. *Am J Epidemiol*. 2002;155(2):103-114.
11. Francis-Morrill J, Heinig MJ, Pappagianis D, Dewey KG. Diagnostic value of signs and symptoms of mammary candidosis among lactating women. *J Hum Lact*. Aug 2004;20(3):288-299.
12. Gabay MP. Galactagogues: medications that induce lactation. *J Hum Lact*. 2002;18(3):274-279.
13. Geddes DT, Langton DB, Gollow I, Jacobs LA, Hartmann PE, Simmer K. Frenulotomy for breastfeeding infants with ankyloglossia: effect on milk removal and sucking mechanism as imaged by ultrasound. *Pediatrics*. 2008;122(1):e188-e194.
14. Kriebs JM. Methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* infection in the obstetric setting. *J Midwifery Womens Health*. 2008;53(3):247-250.
15. Lawrence RA, Lawrence RM. *Breastfeeding: A Guide for the Medical Profession*. 6th ed. Philadelphia, PA: Mosby, Inc.; 2005:46, 436-437, 538-540, 607.
16. Lawrence RA. Mastitis while breastfeeding: old theories and new evidence. *Am J Epidemiol*. 2002;155(2):115-116.
17. Moazzez A, Kelso RL, Towfigh S, Sohn H, Berne TV, Mason RJ. Breast abscess bacteriologic features in the era of community-acquired methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* epidemics. *Arch Surg*. 2007;142(9):881-884.

18. Reddy P, Qi C, Zembower T, Noskin GA, Bolon M. Postpartum mastitis and community-acquired methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*. *Emerg Infect Dis*. 2007;13(2):298-301.
19. Schanler RJ, Dooley S. *Breastfeeding Handbook for Physicians*. Elk Grove Village, IL: American Academy of Pediatrics, Washington, DC: American College of Obstetricians and Gynecologists; 2006.
20. Spencer JP. Management of mastitis in breastfeeding women. *Am Fam Physician*. 2008;78(6):727-731.
21. Stafford I, Hernandez J, Laibl V, Sheffield J, Roberts S, Wendel G, Jr. Community-acquired methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* among patients with puerperal mastitis requiring hospitalization. *Obstet Gynecol*. 2008;112(3):533-537.
22. Vogel, A, Hutchinson, B, Mitchell, E, Mastitis in the first year postpartum. *Birth*. 1999;26(4)218-225.
23. Wiener S. Diagnosis and management of *Candida* of the nipple and breast. *J Midwifery Womens Health*. 2006;51(2):125-128.
24. Wilson-Clay B. Case report of methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* (MRSA) mastitis with abscess formation in a breastfeeding woman. *J Hum Lact*. 2008;24(3):326-329
25. La leche leage Answer book.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Core Curriculum for Lactation Consultant Practice(2013) –Third Edition
- Hale ,T.W and Hartmann,P.E(2007)Textbook of Human Lactation
- Hale,T.W, and Berens,P.(2010) Clinical therapies in breastfeeding therapies
- The Breastfeeding Atlas - Wilson-Clay and Hoover, fourth edition 2010
- Lawrence,R.A, and Lawrence,R.M(2010)Breastfeeding : A guide for the medical profession(7thed.)
- ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ –ΑΛΚΥΟΝΗ ΜΗΤΡΙΚΟΣ ΘΗΛΑΣΜΟΣ

Web site

www.fda.gov/cdrh/breastimplants/

http://www.nbci.ca/index.php?option=com_content&id=12:candida-protocol&Itemid=17